

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-2-141 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 13-10/139-74
Karar Tarihi : 14.02.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : İsmail Hakkı KARAKELLE, Dr. Murat ÇETİNKAYA
Reşit GÜRPINAR, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER : Onur Yelda YÜKSEL, Sinan ÇÖRÜŞ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Serhat Volkan AKPINAR
Eston Çamlı Evler Dağ Çamı Apt. Daire 18 Ataşehir/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - TTNET A.Ş.
Esentepe Mah. Kore Şehitleri Cad. No:2 34394 Şişli/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU: TTNET A.Ş.'nin Tivibu ev hizmeti almak isteyen müşterilere ADSL hizmetinin de alınması şartını getirdiği iddiası.**

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- TTNET A.Ş. (TTNET) tarafından düzenlenen "Tivibu Ev (IPTV-Internet Protocol Television)" kampanyası kapsamında kendisinin arandığı,
- Telefonda aktarılan bilgiler sonucunda kampanyadan faydalanmaya karar verdiği ve bu kapsamda tüm özellikleri Tivibu hizmetine uygun olacak şekilde TTNET ADSL aboneliğinin başlatıldığı,
- Yayının kesilmesi üzerine yapılan araştırma sonucunda yayının tek taraflı olarak feshedildiği bilgisini edindiği,
- Konuya ilişkin olarak altyapı sağlayıcısının yetersiz olduğu açıklamasının yapıldığı ancak buna yönelik olarak firmadan yazılı bir cevap almadığı,
- TTNET'in söz konusu gerekçesi üzerine fiber internet bağlantısı sağlayan başka bir altyapı şirketi ile anlaştığı,
- Altyapı sorununun çözüldüğü bilgisini vermek üzere TTNET'i aradığında, cevaben sadece TTNET abonelerinin Tivibu hizmetinden faydalanacağını belirttiği ve hizmetin sağlanmadığı

ifade edilmektedir. Raportölerce, başvuru sahibine Rekabet Kurulunun 30.09.2010 tarih ve 10-62/1287-488 sayılı kararında benzer iddiaların değerlendirildiği bilgisi verilmiştir. Ancak, başvuru sahibi tarafından, bahse konu kararın karar tarihi itibarıyla bağlayıcı olduğu, karar tarihinden bu yana 2,5 yıl geçtiği, kararın Türkiye'de yeni oluşmaya başlayan hizmetin desteklenmesi olarak değerlendirilmesi gerektiği hususları ifade edilerek, konunun tekrar değerlendirilmesi talep edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 05.07.2012 tarih, 5385 sayı ve 08.08.2012 tarih, 6291 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 10.08.2012 tarih ve 2012-2-141/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 28.08.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 12-42/1284-M sayılı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan

inceleme üzerine hazırlanan 11.02.2013 tarih ve 2012-2-141/ÖA sayılı Öneri Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; başvuruya konu iddialar hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ve şikâyetin reddedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Görüşü

- (5) Başvuru konusuna ilişkin olarak, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 7. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca BTK'dan talep edilen görüş 11.02.2013 tarih ve 848 sayılı Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (6) İlgili yazıda özetle;
- TTNET'in, BTK tarafından yapılan herhangi bir pazar analizi kapsamında etkin piyasa gücüne (EPG) sahip işletmeci olarak belirlenmediği, bu çerçevede TTNET'e, Tivibu hizmetleri de dahil, perakende seviyede sunmakta olduğu hizmetlerin tarifelerine ilişkin olarak BTK tarafından herhangi bir öncül yükümlülük getirilmediği,
  - Diğer yandan TTNET'in bağlı olduğu Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin (Türk Telekom) "Veri Akış Erişimini (VAE) İçeren Toptan Genişbant Erişim Pazarı"na ilişkin gerçekleştirilen pazar analizi kapsamında EPG'ye sahip işletmeci olarak belirlenmiş olduğu, dolayısıyla toptan genişbant erişim sağlama (xDSL yeniden satış ve veri akış erişimi) ve tarife kontrolüne tabi olma dahil bir takım yükümlülüklerle tabi kılındığı, bu çerçevede toptan seviyede internet servis sağlayıcılarına (İSS) sunduğu xDSL yeniden satış ve veri akış erişimi hizmetlerine ilişkin tarifelerin BTK kontrolüne tabi olduğu,
  - IPTV hizmeti kapsamında yüksek bantgenişliği gerektiren televizyon yayınlarının taşınması amacıyla son kullanıcı lokasyonu ile işletmeci varlık noktası/santrali arasında bir bağlantının tesis edilmesinin gerektiği, işletmecilerin bu bağlantıyı kendi kurdukları alt yapılar üzerinden sağlayabilecekleri gibi Türk Telekom'dan toptan düzeyde erişim hizmeti almak suretiyle de yapabildikleri, bu kapsamda TTNET'in Türk Telekom'dan aldığı ve usul, esas ve ücretleri BTK tarafından onaylanan xDSL hizmeti ile düzenlemeye tabi olmayan VPN hizmetleri üzerinden müşterilerine Tivibu Ev hizmetlerini sunduğu, TTNET dışındaki İSS'lerin de TTNET'e benzer şekilde Türk Telekom'dan gerekli hizmetleri alarak ve gerekli altyapıları (yazılım, donanım, içerik vb.) son kullanıcılarına IPTV hizmeti sunabilme olanağına sahip oldukları,
  - İşletmecilerin IPTV hizmeti sunabilmek için kullanabilecekleri diğer bir yöntemin ise Türk Telekom tarafından sunulan toptan IPTV altyapı hizmeti olduğu, bu hizmet kapsamında yüksek kurulum maliyeti gerektiren ve yönetimi zor olan IPTV altyapısının İSS'ler tarafından oluşturulmasına gerek kalmadan İSS'lere kiralanabildiği,
  - Ayrıca, VAE içeren toptan genişbant pazarı kapsamında Türk Telekom'un VAE topolojisinde multicast teknolojisinin kullanılabilmesini sağlayacak şekilde erişim hizmeti sunmakla yükümlü kılındığı, dolayısıyla IPTV hizmetinin sunumunda üçüncü bir yöntem olarak, İSS'lerin referans erim teklifi kapsamında multicast erişim ve xDSL hizmetlerini birlikte alarak müşterilerine IPTV hizmeti sunabilecekleri

belirtilmiştir.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. Pazar Hakkında Genel Bilgiler

- (7) Dosya kapsamında; TTNET'in Tivibu Ev hizmeti almak isteyen müşterilere ADSL hizmetinin de alınması şartını getirdiği iddiası incelendiğinden, öncelikle internet üzerinden TV yayıncılığı alanı ve Tivibu Ev hizmetine dair bazı bilgilere yer verilmiştir¹.
- (8) Tivibu Ev, genişbant internet bağlantısı üzerinden IPTV alıcısı ile sunulan yeni nesil TV platformu olarak tanımlanmaktadır. Platform, yüksek çözünürlüklü (HD, "high definition") TV ve video yayını ile kaliteli ses iletimini desteklemekte; ulusal kanalların yanı sıra tematik kanallara erişim de sağlamaktadır. Buna ek olarak film, dizi, belgesel, çocuk, müzik klipi vb. unsurların dahil olduğu bir arşiv imkanı da sunmaktadır. Canlı yayınların durdurulup geri alınabilmesi, programların yayınlanma tarihlerinden sonraki bir hafta içerisinde herhangi bir zaman izlenebilmesi, aboneye sosyal ve interaktif erişim sağlaması platformun öne çıkan diğer özellikleri olarak gösterilmektedir. Tivibu hizmeti çerçevesinde ayrıca interaktif servislerle canlı maç sonuçları, burç yorumları gibi bilgilere ulaşabilmekte, "Sosyal Tivi" ile TV üzerinden mesajlaşma özelliği sağlanabilmektedir.
- (9) TTNET tarafından gönderilen yazıda, 1 Kasım 2012 tarihi itibarıyla "Her Eve Tivibu Kampanyası" bağlamında Tivibu hizmeti almak isteyen başka İSS'lerin abonelerinin de TTNET Tivibu Ev hizmetini alabilmelerinin sağlandığı ifade edilmiştir.

I.2.2. İlgili Ürün Pazarı

- (10) Tivibu Ev platformu açısından, internet üzerinden TV yayıncılığı, dijital TV yayıncılığı, bir bütün olarak TV yayıncılığı gibi farklı alternatiflerin bulunduğu görülmektedir. Benzer şekilde TTNET'in temel faaliyet alanı olan genişbant internet hizmetlerini, hizmetin sunulduğu altyapının niteliği (fiber, kablo, DSL) gibi bazı kriterleri esas alarak daha alt kırılımlarda değerlendirmek de mümkündür. Bununla birlikte; ilgili pazarın kesin bir biçimde tanımlanmasının yapılan değerlendirmeler üzerinde belirleyici bir etkisi olmayacağı dikkate alınarak, ilgili ürün ve coğrafi pazarı tanımlanmasına gerek duyulmamıştır.

I.3. Rekabet Kurulunun 30.09.2010 tarih ve 10-62/1287-488 sayılı Kararı

- (11) Anılan kararda;
- TTNET'in, Tivibu adı altında sunduğu hizmet ile TTNET adı altında sunduğu internet servis sağlayıcılığı hizmetini bağlayarak son kullanıcıları iki hizmeti birlikte almak zorunda bıraktığı,
  - İSS hizmeti ile Tivibu'nun birbirinden bağımsız hizmetler olduğu, ancak TTNET'in Web TV pazarındaki hâkim durumundan faydalanarak söz konusu hizmetin alınması için TTNET aboneliğini önkoşul olarak sunmak suretiyle hâkim durumunu kuvvetlendirdiği, rakiplerin pazarın dışına itilmesine neden olduğu ve şebekesini genişleterek diğer internet servis sağlayıcıları kullanan tüketiciler açısından şebeke dışsallığı yarattığı,
  - Bunun yanında TTNET'in tüketiciyi yanıltıcı şekilde Tivibu Web TV hizmetinin 1 TL olduğuna yönelik reklam yaptığı, ancak Tivibu Web TV hizmetini kullanabilmek için TTNET aboneliği olma şartının arandığı göz önünde bulundurulduğunda, internet hizmet bedelinin de Tivibu Web TV hizmet bedeline ek olarak tüketiciye söylenmesi gerektiği

---

¹ Yapılan değerlendirmeler açısından aksi açıkça ifade edilmediği sürece Tivibu ifadesi, Tivibu Ev hizmetine karşılık olarak kullanılmıştır.

iddiaları değerlendirilmiştir.

- (12) Kararda; rekabet hukukunda bağlama uygulamalarının değerlendirilmesi için gerekli olan iki ayrı ürünün varlığı, bağlayan ürünü tek başına satın almanın mümkün olmaması, sağlayıcının yeterli ekonomik güce sahip olması ve uygulamanın pazarda belirli bir etki doğurması gibi bir takım gerekliliklere yer verildikten sonra;
- Tivibu hizmetinin sunulmasına 2010 yılı Şubat ayında başlandığı,
  - Tivibu dışında pazarda benzer hizmeti sunan başka teşebbüslerin de bulunduğu,
  - Bu teşebbüslerin hizmetlerini, Tivibu ile benzer şekilde yakın zamanda vermeye başladığı,
  - Bu hizmetin oldukça yeni bir hizmet olduğu, bu nedenle pazarının yapısı hakkında değerlendirme yapılması için yeterli verinin bulunmadığı, Ağustos 2010 itibarıyla abone sayısının oldukça düşük düzeyde kaldığı,
  - Pazara ilişkin sağlıklı bir değerlendirme yapabilmek için pazarın gelişmesinin beklenmesinin gerekeceği

gerekçelerinden hareketle, TTNET'in bu alanda piyasa gücüne sahip olmadığı kanaatine ulaşıldığı görülmektedir.

- (13) Kararda özetle üzerinde durulan hususlardan birisinin; *"bağlayan ürün pazarında hâkim durumda olan teşebbüsün, bağlama uygulaması ile bağlanan ürünün bulunduğu pazarı kapaması"* düşüncesinden hareketle, internet üzerinden TV yayıncılığı gibi bir pazarın varlığı halinde, bu pazarda olası bir hâkim durum sayesinde ve bağlama uygulaması aracılığıyla genişbant internet hizmeti alanında pazarın kapanması durumu olduğu görülmektedir. İnceleme neticesinde, özellikle Tivibu hizmetinin yaygınlığının düşük olması da dikkate alınarak, TTNET'in Tivibu hizmetleri alanındaki olası gücünü kullanarak, perakende İSS hizmetleri gibi bir alandaki rekabeti olumsuz yönde etkilemesinin söz konusu olmayacağı kanaatine varılmıştır.

I.4. Değerlendirme

- (14) Dosya kapsamında incelenen iddia; TTNET'in Tivibu Ev hizmeti almak isteyen müşterilere ADSL hizmetinin de alınması şartını getirmesine yöneliktir. TTNET tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 23.01.2013 tarih ve 490 sayı ile intikal eden yazıdan; Tivibu Ev hizmetinden yararlanabilmek için, TTNET internet aboneliği olunması gerektiğine yönelik doğrudan bir ön koşulun bulunmadığı; 1 Kasım 2012 tarihinde yürürlüğe girmiş olan "Her Eve Tivibu Kampanyası" kapsamında Tivibu Ev hizmetinin TTNET internet aboneliği olunmadan da tüketicilere sunulduğu, böylelikle bu hizmetten TTNET aboneliği olan kullanıcıların yanı sıra aboneliği bulunmayan veya rakip İSS aboneliği olan tüketicilerin de faydalanabilmelerinin sağlandığı; bu kampanya kapsamında abonenin paketinin ilk etapta internet erişimine kapalı olduğu, abonenin talep etmesi halinde ayrıca Çağrı Merkezi'ni aramak suretiyle, Seyir Net Hizmeti sayesinde günlük internet hizmeti alabildiği, diğer bir ifadeyle aboneye herhangi bir ilave TTNET internet aboneliği gerektirilmeksizin, internetin pasif konumda bulundurulduğu, tüketicinin diğer İSS internet aboneliğinin korunma imkanı sağlandığı veya abonenin talep etmesi halinde, Seyirnet Hizmeti sayesinde TTNET'ten günlük internet hizmeti alabildiği anlaşılmıştır.
- (15) TTNET tarafından Kasım 2012 itibarıyla TTNET internet aboneliği olmayan ya da rakip İSS aboneliği olan tüketicilerin de Tivibu Ev hizmeti alabilmelerinin sağlandığı ifade edilmekle birlikte, uygulamanın sonlandırıldığı ifade edilen tarihe kadar ki etkilerinin de değerlendirilmesine gerek duyulmuştur.

13-10/139-74

- (16) TV platformlarının genel olarak 2012 yılı üçüncü çeyrek itibariyle abone sayılarına göre hesaplanan paylarına bakıldığında; Digital Platform-Digitürk'ün %58,51, Doğan TV Digital-D Smart'ın %29,95, Türksat-Teledünya'nın %9,38 ve TTNET-Tivibu Ev'in %2,16 olduğu görülmektedir.
- (17) 30.09.2010 tarih ve 10-62/1287-488 sayılı karardaki yaklaşımı takiben, genişbant internet hizmetleri ve internet üzerinden televizyon yayıncılığına ilişkin bazı pazar verilerine aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 1: İnternet Abone Sayılarının Farklı Altyapılara Dağılımı

Altyapı	2011/3. Çeyrek	2012/2. Çeyrek	2012/3. Çeyrek
DSL	6.792.013	6.632.661	6.602.030
Kablo	407.502	485.531	492.765
Fiber	220.777	469.688	548.493
Mobil - Bilgisayardan ²	1.317.155	1.795.592	1.875.653
Mobil - Cepten	4.007.546	8.791.994	9.685.926
Diğer	129.858	140.299	142.753
Toplam	12.874.851	18.315.745	19.347.620

- (18) İSS'lerin abone sayıları bakımından pazar payları ise aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 2: İSS'lerin 2012/3. Çeyrek İtibariyle Pazar³ Payları

İSS	Pazar Payı (%)
TTNET	82,10
Superonline	8,05
Doğan TV Digital	4,42
Vodafone Net	1,77
Millenicom	1,48
Turknet	1,40
Metronet	0,59
Vodafone Alternatif	0,03
Grid	0,03
Telnet	0,03
Diğer	0,10

- (19) Genişbant internet alanında faaliyet gösteren İSS'lerin internet servis sağlayıcılığına ilişkin gelirleri toplamının BTK verilerine göre 2012 yılı 1-3. çeyreklerinde sırasıyla, 1.007.755.876, 1.008.853.700 ve 1.121.024.197 TL olarak gerçekleştiği dikkate alınır, pazardaki yıllık cironun 4-4,5 milyon TL düzeyine ulaşmasının muhtemel olduğu görülmektedir.
- (20) TTNET tarafından gönderilen yazıda Tivibu Ev hizmetine ilişkin olarak aşağıdaki abone sayıları ve ciro bilgisi sunulmaktadır.

Tablo 3: Tivibu Ev Hizmetinden Yararlanan Abone Sayısı ve Elde Edilen Ciro

Abone Sayısı / Ciro	2010	2011	2012
Abone Sayısı	(.....)	(.....)	(.....)
Ciro (TL)	(.....)	(.....)	(.....)

- (21) Tablo 1 ve 3'te yer alan veriler bir arada değerlendirildiğinde, 2012 yılı itibariyle DSL ve fiber abonelerinin 7 milyon seviyesine yaklaştığı dikkat çekmektedir. Öte yandan, Tivibu Ev abone sayısı ise (.....) civarındadır.

² BTK tarafından "Mobil Bilgisayar" kalemi "tahsisli veri cihazları ile bilgisayardan internete erişim", "Mobil Cepten" kalemi ise "cep telefonları üzerinden internete erişim" olarak tanımlanmaktadır.

³ Kablo internet ve mobil internet dahil değildir.

13-10/139-74

- (22) Başvuru konusu olan Tivibu hizmetinin abone sayısı açısından fiber ve DSL abonelerine oranının yaklaşık %(......); ciro açısından incelendiğinde ise bahse konu hizmetin sektör cirosuna oranının yaklaşık %(......) olduğu anlaşılmaktadır. Tivibu Ev hizmetinin sabit genişbant internet erişimi hizmetlerine nazaran çok sınırlı bir büyüklükte kaldığı dikkate alındığında, bu iki hizmetin mevcut gelişmişlik ve yaygınlık düzeyi itibarıyla TTNET'in iddia konusu uygulaması ile genişbant internet erişimi alanında bir kapama etkisi yaratmış olduğu sonucuna ulaşmak mümkün görülmemektedir. Bu çerçevede, başvuru konusu uygulama ile 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (23) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.